

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 192.

V Ljubljani, v torek 24. avgusta 1886.

Letnik XIV.

Cerkev in ubogi.

(Dalje.)

Cerkev, ki je v prvih stoletjih toliko storila za uboge, tudi v srednjem veku na-nje ni pozabila. Protestantje in vsi, ki po njih nazorih zgodovino pišejo, ali bolj prav prepisujejo, očitajo katoliški cerkvi, da ni nič ali vsaj le kaj malega storila za uboge, a to storé zaradi tega, ker srednji vek jim veljá za čas, v katerem je temá bila po celem svetu, ter se je začelo daniti še le po protestantizmu. (Mar li res?)

Ob času občnega preseljevanja je minulo tudi veliko škofovskih sedežev, katoliška vera se je počasi razširjala med prišlice nemške dežele, toda trajalo je dolgo, preden je nastopil mir in red. Francoski kralji, Merovingovci, ti prvočasni sinovi katoliške cerkve, so bili cerkvi v veliko žalost, pod njimi so se dereči volkovi vrinili v cerkvene više službe; cerkveno premoženje so pograbili, bolnišnice so prenehale, cerkvene prihodke so dobili malopridneži. V teh žalostnih časih je sv. Kolumban vdihnil novega duhá francoskim samostanom, da so poprijeli se ostrejšega reda in reveže podpirali ter branili jih pred silovitimi zapovedniki.

V osmem stoletju nagibalo se je vse na slabejše, v takih okoliščinah je bilo slabo za podporo ubogih. Še le pod Karolom Velikim se je vse spet obračalo na bolje. Cerkvi je vrnil vse premoženje, katero so njegovi predniki cerkvam vzeli, tisti, ki so imeli cerkveno premoženje, imeli so ga odsihmal le na preklic in odklic od cerkve, in razun zakupa dajali so še dve desetinki čistega prihodka tisti cerkvi, od ktere so imeli zemljišče za léno ali fevd. Karol je dal vsem farnim cerkvam zemljišč. Razun tega dajali so cerkvam še desetino, ta pa je bila namenjena revežem in za odkupljenje vjetim. Tudi so prinašali še darov, ali so jih pokladali na altar, ali nosili v župnikovo stanovanje. Posebno veliko podarili so verni zemljišč ali so dajali v denarjih, to pa je bilo v zvezi s cerkvenimi pokorili tistega časa, ki so se ravnali po germanski šegi, da je bila za hudodelstva kazni v denarjih. Sploh moramo pred očmi imeti, da je bil srednji vek velikan v zlodejstvih, posebno v silovitosti, tem primerna je bila pa tudi kazni in naložena pokora.

Te naredbe Karola Velikega so prenašale v nekih rečeh oskrbovanje revežev, dasiravno so po večem veljala pravila stare cerkve. Tisti, ki so imeli cerkvena zemljišča, so sicer sami gospodarili, a bili so vendar-le pod nadzorstvom škofovim. Cerkev je pa zmirom skrbela za tiste, ki so bili na cerkvenem zemljišču. Vpisani so bili tisti v zapisnik, pri premožnejših cerkvah so stanovali v posebni hiši in imeli so jih, da so cerkev snažili. Iz teh so nastali cerkveniki. Te določbe je izdal Karol Veliki s pritrjenjem cerkve. Lepo je kazalo to za prihodnost, a po raznih deželah so zopet svetni velikaši cerkvi jemali posestva, iz raznih vzrokov je slabela cerkvena disciplina in nastopili so časi, kakor so bili v dóbi Merovingovskih kraljev. Vendar na Nemškem je bilo v teh časih bolje, ker so se škofje potegovali za reveže in jih branili krivičnih napadov.

Sploh pa se mora reči, da so v srednjem veku samostani sprejeli od cerkve skrb za reveže. Niso samo posameznim revežem dobrot skazovali, marveč imeli so pri samostanih posebne hiše, kjer so sprejemali tujce, vzdrževali so tudi bolnišnice in hiral-

nice. Leta 742 je sklical sv. Bonifacij sinodo, na kateri je bilo določeno, da naj se vsi samostani ravnajo po pravilih sv. Benedikta, in Karol Veliki je določeval tudi v enakem smislu. S tem je bila važna reč določena v prid ubogim, ker sv. Benedikt veleval in v dolžnost šteje usmiljenje do revnih. Benediktinski samostani so imeli posebnega hišnega oskrbnika, ki je moral biti usmiljen in radodaren do ubogih in potrebnih. Samostani niso bili le usmiljeni do svojih podložnih, marveč so morali podpirati druge reveže. Odkod so pa jemali pripomočke? Dobivali so jih iz daril; cerkveni zbor v Ahenu določi, da se ima deseti del obrniti za reveže; nekaj so pa jemali iz prihodkov svojih zemljišč, ki so bila dostikrat zelo obsežna. Samostani so nastali dostikrat v sredi gojzdov, okoli samostana so njive naredili, močvirja izsušili, vodam struge naravnali itd., kakor še danes ravnajo n. pr. trapisti v Bosni, v Algieru, v Afriki in drugod. Koliko vasi in mest je nastalo v senci opatij! Menihi pa niso dajali le tega, kar jim je ostajalo, revežem in potrebnim, marveč ob časih splošne sile so si pritrgali najpotrebnejše reči, da so le mogli revežem pomagati. V enakem duhu so delali menihi sv. Bernarda, Cistercienci, ki so sami revno živeli, in vse, kar niso za-se potrebovali, revežem dali, tako, da se more o njih reči, da so v delih usmiljenja in delavnega življenja na korist revežem izmed prvih. Veliko so storili za revne tako imenovani beraški rodovi, ki so bili osnovani ta čas, ko so Valdovci in Albižani cerkev božjo vznemirjali. Ko bi sloveč Španjol sv. Dominik Guzman in občudovanja vredni Franc Asiški ne imela prostora na altarjih, kjer jih verni časté zaradi njih svetega življenja, zaslužila bi, da jima ljudje s hvaležnostjo spominke postavljajo. Ta dva svetnika sta oznanovale pravi nauk sv. evangelija in sta ga v svojem življenju dejansko spolnovala, žrtvovala sta svoje življenje, da sta pomagala cerkvi in državi. Ustanovila sta samostane, njih članovi so se razšli po vsem svetu in so razširjali apostolskega duha, ki je navdajal njih in sveta začetnika. Verske ločine bi bile lahko nad temi rodovi videle, kako se spolnujejo evangelijski sveti. Krščanska popolnost ni le v tem, da je kdo reven in se odpové dobrotam tega sveta, marveč v zatajevanji svoje lastne volje v ponižni pokorščini in v zvesti udanosti do postavljene oblasti. Ti možje so delali po mestih, kakor po posameznih vaséh; podučevali so na visokih šolah in po manjših trgih otroke v katekizmu. Niso se umikovali v puščave in samote, kakor stari puščavniki, marveč gibal so se med ljudmi, stregli jim s podukom in dejanjem in delali na to, da se je božja postava spolnovala. Živé o miloščini krščanske ljubezni in milosti, kar si prihranijo, dajejo ljudem, ki so še revniši od njih, njih hiše so zavetišča ubogim. Pri samostanskih vratih dobé popotniki in sploh revni košček kruha in juhe.

Nastali so še drugi redovi, ki so imeli namen, bližnjemu pomagati v njegovih potrebah, med njimi omenimo le trinitarijev, ki so imeli namen odkupovati vjete po mohamedanih; omenimo le viteških redov, ki so nastali ob križarskih vojskah, ob nevarnih potih so nastale verske zadruge ali samostani, ki so skrbeli za popotnike; skoraj ni bilo potrebe, za katero bi ne bila skrbela cerkev po odobrenih redovih.

Omenimo tukaj le rokodelskih zadrug ali cehov, ki so se združili v vzajemno pomoč udom. Ker so

cehi in bratovščine skrbela za svoje obožane ude, jih podpirali v bolezni in jim preskrbovali dostojen pogreb, mestno prebivalstvo ni bilo popolnoma zapuščeno, in ni bilo mestnega proletarijata. Cehi so skrbeli za zapuščene sirote, skrbeli so, da so bili pošteno vzgojeni. Cehi so pa skrbeli tudi za reveže po hišah, ustanovljali so dobrotelne zavode in so sploh dobro vplivali na cerkveno, družbinsko in gospodarsko življenje.

Iz tega se vidi, kaj je vse izvršil duh krščanstva, kako je skrbela katoliška cerkev za uboge. Tega ne more in neče storiti in tudi res ni storila nobena druga verska ločina. Ko so pa začeli preganjati in zatirati katoliško cerkev, za uboge ni nikdo skrbel, pač pa so njim namenjeno pograbili v sebične namene; nastalo je po nekterih deželah splošno uboštvo. Največ takih dobrotelnih ustanov se je zgubilo in vplenilo ob času tako zvane verske reformacije (bolj prav deformacije), tako, da se lahko reče, reformacija je najhuje oškodovala vse socijalno in gospodarstveno življenje. Večina bolnišnic in hiralnic po nemških mestih je iz tiste dóbo, ko je katoliška cerkev še cvetela. Kako zelo se je to pač po reformaciji spremenilo! Poprej so dajali revežem miloščino prostovoljno in bili so preskrbljeni; sedaj je nastopil davek zo uboge, država je začela skrbeti za reveže, ter je izročila to srenjam in kaj je nasledek temu? Čedalje večje uboštvo. Nekaj tega vidimo z lastnimi očmi, dasiravno to pri nas še ni v taki meri, kakor beremo od drugih in večih mest; tam, kjer je največ obrtnosti in bogastva, je tudi dan na dan večje uboštvo, več revežev, da celó delavci umirajo za gladom, n. pr. v Londonu i. dr.

Kar je poprej storila krščanska ljubezen zavoljo Boga in zavoljo izveličanja svoje in svojega bližnjega duše, to je sedaj prisiljena reč; ubogi tirjajo od občine miloščino kot dolžnost in da imajo pravico to tirjati. O hvaležnosti potem ni govorjenja, pač pa o marsičem drugem vedó povedati ubožni očetje; srenjčani svoj davek za ubožne neradi odrajujejo. Pride pa tudi to iz tega, ker soseske so prisiljene skrbeti za svoje reveže, a nimajo nikake pravice, da bi se vbratile nepotrebnih revežev. Recimo, da mlad človek gré iz soseske ter vse svoje najboljše moči porabi v mestih, jamah in tovarnah, na stare dni pa mora občina zanj skrbeti, kedar pride ves opešan, pravi berač, domú. A to še ni dosti, tudi njegova družina, ako ima katero, ima domovinsko pravico tam, kjer njih oče, dasiravno jih nihče v občini ne pozná. Vsakdo vidi, da se soseskam krivica godi, in da je to nasprotje samo po sebi; a je že tako: dolžnost imajo soseske, a pravice pa nobene. Državno oskrbovanje revežev rodi nehvaležnost in predrznost, zbrisuje počasi sramežljivost, da se živi na stroške drugih; to pospešuje lahkomišelnost in je vzrok marsikterim npravnim pogrškom.

Državno oskrbovanje revežev in sploh naša državna uprava ter liberalizem, ki tukaj najbolj preoblađa, izvira iz protestantovskih načel in nazorov, kateri načelom katoličanstva naravnost nasprotujejo in dejansko izpeljana, dosežejo uprav nasprotno tega, kar so nameravala. Navedimo tukaj konkreten slučaj: cerkveno in samostansko premoženje so vgrabili, češ, da bodo državni dolg s tem plačali; pa uprav z dóbo konfiskacij cerkvenega premoženja začenjajo se državni dolgovi v Evropi. Kdor ne

verjame, naj vzame zgodovino v roke, in tam bode našel, kdaj se je začel državni dolg na Angleškem, kdaj na Nemškem? Dobrotljivost pa, ako ji ni podlaga krščanska ljubezen, ima veliko besed pa malo del, veliko vpije, a malo opravi.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. avgusta.

Notranje dežele.

Nedavno smo se pečali s *preteklo dōbo sedmih let*, odkar je grof Taaffe na državnem krmilu v Avstriji in smo naštevati za koliko, da se nam je v tej dōbi zboljšalo tū in tam, in kje pa da nas še prav tako čevlji žuli, kakor nas je poprej. Malo smo dobili pri tistem rešetanju dobrega zrnja in še tega nam nemško-liberalci ne privošči, češ, vse kar je desničarska večina v minulih sedmih letih od vlade pridobila, pobrali so Slovani. Svojim zaveznikom nemško-konservativcem pa niso drugzega pustili, kako to, da smejo za njimi gledati s praznimi rokami, kako da oni odnašajo z nemško pripomočjo pridobljeno. Tem nazorom se odločno ustavlja „Grazer Volksblatt“ in ob enem našteva, kaj da so nemško-konservativci na boljem, odkar je prišel Taaffe na krmilo. Dobiček, ki ga imajo konservativci je dvojni: posreden in neposreden. Posreden dobiček obstoji v tem, da se je strla liberalni kači glava, tako v šoli, kakor tudi v javnem življenji. Posebno v državnem življenji mislili so liberalci, da so v resnici nenadomestljivi. Sedaj se je pokazalo, da državni voz brez njih tudi tako rad, še veliko bolje teče, kakor pa je tekel z njihovim mazilom mazan. Neposredni dobiček je pa v tem, da se nam čas nove šolske postave vedno bolj bliža, kedar se bo šola zopet postavila na versko stališče. V narodno-gospodarskem oziru se je prav mnogo storilo za njegovo zboljšanje, s čemur so si konservativci zaupanje srednjega stanu pridobili. Graški „Volksblatt“ dalje tudi še kongruje in narodnostnega vprašanja omenja; v obeh teh ne moremo nikakih posebnih zaslug opaziti, kajti nobeno ni rešeno, kakor bi se spodobilo.

Pred otvorjenjem državnega zbora, ki se nam vedno bližje pomika, jeli so se razni listi na razne načine z njim pačati. „Politik“ v tem smislu nasvetuje, da bi bilo jako dobro, ko bi se *desničarska večina* bolj strogo osnovala, kakor je bila do sedaj. V dosego tega zdi se ji pred vsem potrebno izvrševalni odbor zdatno zmanjšati; „P.“ oziroma dr. Riegerju se tukaj dozdeva, da je resnično, kar pregovor pravi, da preveč kuharjev navadno juho presoli. Odbor, ki je v stalni dotiki z ministrom Taaffejem in drugimi njihovimi tovariši mora se zdatne zmanjšati; kajti čem manjši bode, tem več se je nadejati, da bo kaj vspešnega vkrenil, temveč bomo tudi dosegli. To je še tembolj potrebno, ker se o Taaffejevem ministerstvu še vedno trdi, da se nekako dvomljivo pomika med desno in levo in ne vé, kam bi se obrnilo ali tje kaj, ali semkaj. Da bi se na levo obrnilo, skoraj ni vrjetno. Zabraniti mu tega koraka večina skoraj ne more, če bi ga Taaffe res nameraval, pač pa mu potem lahko tolikanj polen pod noge nameče, da bode moral Taaffe s celim kabinatom vred pasti, če se ne bo hotel krivice in nasilstva poslužiti, da se obdrži na krmilu. Zato je pa v resnici tudi skrajna sila, da so poslanci na desni kolikor se dá edini in složni.

Minuli teden prinesel nam je brzojav iz Bad-Gastein-a (Gostinskih kopeli na Solnograškem) novice, da je bil *Bismark pri našem presvitlem cesarju* na zaslišanji, ki je trajalo čez dve uri. Ob 3/4 na 11 se je kancelar pripeljal in še le proti 1 uri popoldne zapustil je cesarja Franca Jožefa. Pogovor ostane, se vé, da tajen; a kdo vé, če ni bilo odstavljene bolgarskega kneza, ki se je čez dva dni izvršilo, povod tej izredno dolgi avdienci? Da o konjih in dirkah ni bil pogovor, priča nam je izredna dolgost njegova, pač je bila politika, ki ju je toliko časa skupaj držala. Od jugo-iztoka dohajale so namreč že več časa novice, da Srbija silno veliko vojakov ob bolgarski meji nabira, ker misli zopet letos svojo vojno srečo z Bolgari poskusiti, kakor se govori. Da na take novice možje, kakor sta cesar Franc Josip in Bismark ne dasta Bog vé kaj, je res; previdnost pa vendar kljub temu nikjer ne škoduje. Prav razumljivo je, če sta med tem tudi kaj določila za slučaj, če bi Srbija res kaj nameravala Bolgarom nasproti, kar se mora sedaj-le pokazati. Če je v resnici kaj mislila, bo sedaj-le pokazala, ker so bolgarskega leva zaprli. Kaj da bode pa Avstrija na to rekla, se bo pa tudi videlo.

Živio dr. Pelser! Kdo pa je Pelser, vprašal bodeš radovedni čitatelj. *Dr. pl. Pelser* je *Dunajski državni pravdnik* in je te dni vkrenil, da bode vendar enkrat po židovskih listih konec tistih nesramnih inseratov, ki so pri belem dnevu javno npravnost v obraz bili, ne da bi se bil kedo zmenil za njo. Tū je priporočal kak „imeniten“

zdravnik svoja „non plus ultra“ zdravila za vsako-vrstne mladostne grehe, za vsakovrstne po tistih nastale ostudne bolezni; tū se je ponujal pošten mož (!) v zakon, za spremljevalca, tovariša; tam celo sramežljiva vdova ali devica (!!) za gospodinjjo starim, nesrečnim, v zakon itd. Toda kaj bi naštevati še dalje to Sodomo in Gomoro, ki se je po Dunajskih židovskih listih dandanes tako nesramno košatila in pohujšanje dajala. Naravne posledice takih inseratov so bile — kriminal. Eden ali drugi je bil vedno goljufan, ter si je pomoči pri sodnji iskal, kjer se je število takih slučajev posebno v poslednjih letih tako pomnožilo, da se je Dunajskemu pravdniku, dr. Pelserju, umestno zdelo, bika za roge zgrabiti, če je hotel zlo s korenino izrjaviti. Dne 17. t. m. sklical je vse odgovorne vrednike Dunajskih listov pred sé, ter jim je odločno prepovedal, od slej na dalje take umazane, javno npravnost zasramovajoče in mladino pohujševajoče inserate prinašati. Kdor so bo pregrešil, tistega list bo brez milosti zaplenjen. Mogoče, da bode jel sedaj sahnati list za listom, kateri so se do sedaj od te piče redili pa — zdavnaj že je zaslužen. Državnemu pravdniku pa še enkrat iz cele duše: „Živio Pelser!“

Vnanje države.

V kakošnem razmerji je *Rusija v trocarski zvezi*? Nekteri novinarji trdijo, da je prijateljstvo in sporazumljenje med tremi velesilami Avstrijo, Nemško in Rusijo še vedno tako, kakor je bilo. Mogoče, kajti med poslednjimi so tudi nemški novinarji. Če je to res, potem se Rus takoj iz začetka ni pretesno vezal z Avstrijo in Nemčijo, ter si je že takoj takrat pogodil proste roke na Balkanu, ktere je sedaj polagoma že rabiti začel. Dalje se iz vse dosejanje ruske politike razvidi, da Rusija nikdar ni bila z Avstrijo in Nemčijo v tako tesni zvezi, kakor sta Avstrija in Nemčija med seboj, temveč se je obema nasproti vedno le bolj v nekaki prijazni rezervi držala; tako nekako, kakor je Italija nasproti dvocarski zvezi. Ta položaj si je Rusija sama volila, ker so ji razmere na Balkanu tako pot predpisavale. Da Rusija ni prava zaveznica Avstrije in Nemčije, razvidno je tudi iz raznih napitnic nemškega cesarja. Cesarju Francu Jožefu so se vedno glasil: „Mojemu prijatelju in zavezniku, kterega naj mi Bog ohrani!“ Ruskemu caru pa le: „Mojemu prijatelju in bližnjemu sorodniku.“ Sploh se bode pa ta ruska rezerva na Balkanu vsak dan v lepši luči kazala. Odprava kneza Aleksandra je bil namreč prvi korak, ki ga je Rusija ondi storila, za njim pridejo drugi.

„Nov. Vremja“ še vedno neče verjeti, da se v Gasteinu med avstrijskim in nemškim cesarjem ni kovarstvo proti *Rusiji* pletlo, ktero bi imelo ta namen, da bi se Nemeem v Evropi do prvih gosli pomagalo, Avstrija naj bi zato pa po Balkanu odškodnine iskala. Nemčija potrebuje na vsak način prijateljstva Avstrije, da si ga ohrani, ponudil ji je Bismark po mnenji „N. V.“ Balkanski polotok. Pa tudi francoske prijaznosti bi se Bismark ne branil in bi bil celó pripravljen nekaj belgiškega svetá Francozom za odškodnino ponuditi (!), ker jim je Alzacijo-Loreno vzel, samo, če bi mu Francozi obljubili, da ne bodo svojih topov nič več obračali na „Germanijo“. Prav ta list vsede se ob enem na preroško oslice in pravi: „Če bi na iztoku ne bilo nas, na zapadu pa Francozov, bi si Avstrija in Nemčija s samimi okupacijami kmalo svet podvrgli.“ To je vendar več, kakor otročje. Saj vendar vsakdo vé, kdor se le deset let s časniki pečá, da si Avstrija Bosne ni podvrgla iz dobičkarije, temveč iz dvojega drugzega namena. Prvič, da je lastnim hrvaško-slavonskim pokrajinam mir ohranila in turškim roparjem ter bosanskim ubežnikom pot v deželo zaprla, in drugič pa, da je zatiranim kristjanom bosanskim tolikanj potrebni mir prinesla. Saj se vendar še ves svet spominja, kako da so fanatični ustaši in turki grozovitno po Bosni gospodarili, dokler ni bilo Avstrije doli. Kdor pa tega ne veruje, naj gré sam doli v Bosno in naj vpraša, se bo pa na lastne ušesa prepričal, kako je bilo. Čemu le toraj ruski list resnico sedaj na eno, sedaj na drugo stran zavija? Avstrije še ni nikdar mikalo po ptujem posestvu; kar ima, pridobila si je vse po poštenem potu, kakor nobena druga država v Evropi ne!

Na Srbskem je sedaj nekako osupljivo kar h krati vse potihnilo v državnem življenji. Kaj je vzrok tej tišini, o kateri modri državniki trdijo, da ni nikdar zdrava in povsem podobna soparni tišini pred hudo uro, nam ni znano. Novosadski „Branik“ jo opisuje tako-le: „Garašanin pač lahko počiva, ker s svojimi tovariši sedaj nima drugzega opravka, kakor skrb, kjer bodo kaj denarja na posodo dobili. Posebnih težav jim tudi to ne bo delalo, in to tem manj, če bodo ptuji denarni velikaši videli, da so se naprednjaci zopet dobro vtrdili, kar se pa prav sedaj z lahko vestjo o njih trdi. Sedanji ministri jako trdno sedé v svojih foteljih in niti eden iz med njih si ne želi kake spremembe, bodi si v zistemu al pa v vladi sami. Edina preglavica, ki jim pa tudi ne bo sivih las v glavo stavila, so ravnokar po celi deželi raztreseni roparji, ki sicer tudi niso nič novega. Le-ti si še vedno pridevajo staroslavno in pri kristijanih spoštovano ime „hajdukov“, če prav niti senca njihov niso. Stari hajduki so bili pomoč kristijanov, sedanji so jim za strah in nadlogo; stari so jih oproščevali iz turških

rok, današnji pa kristijane sami love, da potem odkupnino tirjajo za nje. Srbska vlada bi si pač velike zasluge pridobila, če bi si hotla toliko prizadei, da bi roparje zatrla. Možno bi bilo le tedaj, če bi narod sam za njo potegnil, sicer ne. Vojakov ima prav sedaj na jugo-iztoku, jugu in jugo-zapadu vse polno, s kterimi pa kralj Milan menda vse kaj drugzega namerava, kakor pa roparje zasledovati.

Včerajnji telegram iz Carigrada je prinesel novice, da so *bolgarskega kneza Aleksandra* v Vidinu prijeli, kjer so mu ob enem povedali, da nima več pravice do prestola, ker se je premalo oziral na slovansko politiko bolgarske države, ter je začasna vlada že sostavljena. Da je to Rus napravil in nihče drugi, je očitno ter ne potrebuje daljših dokazov. Telegram iz Dunaja sicer sporoča, da je to znamenje miru, in da se je Aleksander odstranil le v sporazumljenji z Avstrijo in Rusijo; kajti če bi se to ne bilo zgodilo, bi se bil menda še letos vnel hud boj med Avstrijo in Rusijo, kterega bi bila Angleška provzročila. Mogoče je že, kajti prav za prazen nič in samo na uro gledat se nadvojvoda Karl Ludovik nikakor ni v Petrodvor peljal in to še celó, kakor se je čulo, na povabilo carovo. Izvestno mu je car ob tej priliki razložil, kaj da namerava v Bolgariji in Avstriji je to zadevo takoj na to Gasteinu v na dnevni tir spravila. Vsaj vse na to kaže, da se je moralo nekako tako goditi, kajti odstavljenje zgodilo se je takoj po navedenih shodih, skoraj da kar čez noč. Sicer nam bo pa prihodnost o tem kmalo kaj več prinesla. Čuli so se tudi glasovi, da se misli Rusija obeh neposlušnih vladarjev znebiti, bolgarskega namreč in srbskega. Prvi je bil odločen v žrtve Aleksandra, za njim pride pa Milan, če ni Avstrija v Petrogradu kot prijateljica Srbske države kaj drugače obrnila namenjenih korakov.

Kako je s *splošno volilno pravico*, po kateri ravnokar belgiški delavci tako nestrpno vpijejo? Čujmo, kaj o tem piše belgiški list „Journal de Bruxelles“: „Kar se nas tiče, nikakor nočemo tajiti, da bi splošna volilna pravica, ktere sedaj delavci zahtevajo, njih politični položaj zdatno spremenila. Dolžnost naša je pa ob enem delavce na to opozoriti, da jim ne bodo kdo vé kake dobrine na podlagi te ali one volilne pravice že kar same skupaj letele. Delavci sedaj zahtevajo splošno volilno pravico, ker se nadjajo na ta način dospeti na stališče, kjer jim bo mogoče gospodariti čez državo in z državnim premoženjem, kjer mislijo, da jih sreča čaka. A to so prazne sanje! Država je sama na sebi zadosti mogočna, da tudi delavcem njihove pravice priznava, ona pa vendar ni zaradi tega tukaj, da bi z njeno pomočjo posamični socijalisti obogateli. Državni zaklad, vsakemu pristopen, bi ne bil prav nič drugzega, kakor splošna beda. Skrajni čas je toraj, da nekteri delavci prenehajo svoje socijalne bolečine s političnimi zalepkami obkladati. Dokler bodo delavci po revoluciji hrepeneli, dokler jim bo najvišja slast prevrat sedaj obstoječega reda, tako dolgo ne bodo drugzega dosegli, kakor zatiranje, in se jim v resnici tudi drugzega ne spodobi.“ Tako „J. de B.“ Prav ima in res je tako. Edino prava glasilka za delavce in za vsakega drugzega državljana je: „Moli, delaj in bodi varčen“, pa boš že živel in si tudi pomagal; druge muhe pa pusti in odganjaj, drugače te bodo opikale na smrt.

Izvirni dopisi.

Iz Škofje Loke, 23. avg. Včeraj je bil pri nas jako vesel dan. Obiskala nas je namreč katoliška družba rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane. Zjutraj je sicer dež curkoma lil; upanje, družbo med saboj pozdraviti, nam je splavalo po Sori. A korenjaki se dežja niso zbal in v precejšnjem številu prišli že z zjutranjim vlakom; mnogo jih je došlo z opoludanskim. — Zjutraj ob 9. uri so bili pri sveti maši v farni cerkvi sv. Jakoba, ktero je opravil predsednik in knezoškofijski duh. svetnik prečast. gosp. Janez Gnjezdá; rokodelski pomočniki so pri sveti maši dostojno in lepo peli. Med tem se je vreme nekoliko zboljšalo, da so si gostje zamogli ogledati mesto in okolico. Opoludne je bilo kosilo na Štemarjih, kjer je mestni župan g. Sušnik vse storil, da bi gostom bivanje v Loku prijetno naredil. Med kosilom se je sicer dež zopet vliil, toda gostje se ga niso ustrašili, marveč v salonu pod streho jako veselo — kakor je bilo v napitnici rečeno — „vedrili“. Gosp. družbinski načelnik je napil jako navdušeno presvitlemu cesarju in sv. očetu, na kar so pevci zapeli cesarsko pesem.

Prava veselica pa se je popoldne ob 5. uri pričela. Zbrali so se v salonu na Štemarjih vsi Loški gg. duhovniki in skoraj vsi mestni mojstri in tudi mnogo pomočnikov, tako, da je prostora zmanjkovalo; res škoda, da nam dež te veselice ni dovolil na prostem. Tū je bilo veselje in bratovsko občevanje, da si lepšega misliti ne moremo. Podpred-

sednik gosp. Anton Kržič je napravil prvo napitnico ter je povedal, da katoliška rokodelska družba ima med drugimi tudi namen, gojiti ter podajati rokodelcem pošteno razveseljevanje, katero je pa le mogoče, ako ima človek mirno vest in njo udom pridobiti in ohraniti si družba prizadeva. Mestni župnik, preč. g. Šoklič, je v svoji lepi napitnici pozdravil prečastita gospoda predsednika in podpredsednika, ki se toliko trudita za blagor rokodelcev, ter jima je častital k vspehom, ki sta jih že dosegla; pozdravil je prišle Ljubljanske gg. mojstre in pomočnike, katerih značajnost je hvalil, ker se ne sramujejo pokazati, da so katoliški mošje; izrazil je svoje veselje, ker vidi skoraj vse Loške mojstre navzoče ter je izrekel upanje, da se bode tudi v Loku ustanovila prav kmalo družba rokodelskih pomočnikov. Burna navdušenost je sledila njegovim vnetim besedam.

Med tem so pomočniki igrali dve komični igri tako dobro, da smo jih kar občudovali. Ravno tako so nas iznenadili družbini pevci, ki so se vrstoma z Loškimi izurjenimi pevci vrlo ponašali.

Gosp. Rus je potem povedal, da je že 31 let ud rokodelske družbe, da toraj vé iz skušnje ceniti nje korist ter je napil na bodočo rokodelsko družbo Loško, za kar se mu je tukajšni ključavničar gosp. Gašperin dostojno zahvalil.

Gosp. predsednik J. Gnjezdá je izrazil željo, da bi Ljubljanska družba kmalo prišla pozdravit svojo sestrnico v Loko in da bi Loška družba prišla pozdravit Ljubljansko — v novi družbini biši. Le prehitro nam je pretekel čas v tako bratovsko veseli družbi, še bi jih bili radi imeli med seboj, a morali so se posloviti, da vlaka ne zamudé. Pristrčna je bila ločitev. Gostje so bili gotovo z izletom prav zadovoljni, in naši mojstri za družbo vsi vneti, kakor sem videl. Toraj, ali bo kaj pri nas? Za zanemareno moško mladino bi bilo dobro kaj storiti. Vsak začetek je sicer težak; nasprotovanja morebiti ne bo manjkalo; tudi truda in požrtvovalnosti bo treba, a delo bo tudi zaslužljivo. Na noge toraj!

Od Mure, 23. avgusta. (Volitev državnega poslanca) mesto pokojnega Božidara Rajčá je že pred durmi; prihodnji ponedeljek bode se volitev vršila. Naši volilci bodo brez dvoma soglasno volili prečastitega kanonika dr. L. Gregorca, kajti tukaj so povsod tisti volilni mošje izvoljeni, kateri so lani soglasno volili Božidara Rajčá, toraj bodo tudi letos dali svoje glase možú Rajčevega duhá. Nadjamo se, da bodo enako storili tudi volilci v Ptuj in Rogateci, da bode novoizvoljeni naš poslanec z enakim zupanjem, kakor njegov prednik na Dunaj poslan, kjer bo se on gotovo tudi z enako odločnostjo za naše pravice potegoval, kakor pokojni Božidar Rajč. Pri vseh volilnih shodih, pri katerih se je g. kanonik do zdaj že predstavljal, kakor na Slatini, pri sv. Trojici v Slov. goricah, v Ormožu, pri sv. Jurji na Ščavnici in v Ptuj, je on tako jasno in obširno svoj politični, gospodarski in narodni program razvijal, da so bili poslušalci povsod popolnoma zadovoljni, in občno mnenje je, da si sposobnejšega, spretnejšega in bolj vnetega naslednika Božidarju Rajču ne bi mogli izbrati, kakor je g. dr. Gregorec.

On je kakor Rajč v našem volilnem okraju rojen, namreč pri sv. Urbanu blizu Ptuja 17. dec. 1839, je blizo 20 let služboval v teh krajih pri sv. Rupertu v Slov. goricah in v Mariboru, 10 let je izvrstno in vspešno vredoval „Slov. Gospodarja“ in zlasti v tej službi moral se pečati z našimi političnimi in gospodarskimi razmerami, ktere vsled tega tudi tako dobro pozná, kakor malokdo drugi. Kot vrednik je imel tudi priliko često svojo odločnost in neodvisnost javno pokazati, kar je pri vsaki priliki storil, čeravno je zavoljo tega imel dostikrat osebne neprimernosti. Pri zadnji volitvi je pokojni Božidar Rajč sam dr. Gregorca pri volilnem shodu v Celji za svojega namestnika predlagal, kar so navzoči tudi odobrili, a v višjih in stranskih krogih je to takrat bilo tako nepovoljno, da je Božidar Rajč za najboljšo spoznal, da še enkrat on sam prevzame poslanstvo. Zdaj so se pa razmere tako spremenile, da mesto Rajčá skoro nimamo primernejšega kandidata od dr. Gregorca in doslednost naših zavedenih volilcev tirja, da se izvoli dr. Lavoslav Gregorec.

Iz Goriškega, meseca avgusta. Dobil sem v roke sedmi zvezek letošnjega „Zvona“, od prijatelja, ker ga sedaj več redno ne čitam, če tudi sem bil pred časom nanj naročen. Zakaj da nisem več naročen in ga tudi le slučajno kdaj čitam, si lahko mislite!

List je sicer dobro vredovan, jezik gladek in krepek, ali kdaj pa kdaj se najde v njem marsikaj, kar nasprotuje veri in zdravi pravici, kakor je na pr. tudi v 6. zvezku t. l. v pesmi na čelu lista, ki pripoveduje o prepiru slovenskih prvakov v nebesih zaradi sprejetja luterana Trubarja. Če to ni „persiflaža“ nebes ali bogokletstvo, tako mi je tudi rekel prijatelj, potem ne vem, kaj bi še bilo! Tudi pesmica J. L., učitelja, „Poljub“, ne more večvrstiti pravosti v mladostnem srečanju omahljivega dijaka ali neveselje neskušene deklice ali slovenske gospice itd. itd. Pa toliko bodi le memogredé omenjeno, čeravno vem, da me bode marsikteri „Zvonovec“ za „zelota“ grajal, ter mi opazil morda, kakor je nekdo nedavno, da naj se v beletrističnem listu išče le rajši zrnje, ne ljulike, če se tista po mnenju nekterih „zelotov“ res kje nahaja.*)

Namenil sem se danes, s tim uvodom skoraj nehoté, nekaj stvarnega popraviti. V omenjenem sedmem zvezku „Zvona“ od 1. julija t. l., je sestavek gosp. tajnika: Statistična študija o „Matici Slovenski“ in „Družbi sv. Mohorja“ na Goriškem. Gosp. pisatelj gotovo ne pozná narodnostnih razmer na Goriškem, ko piše (str. 488), „da ima „Matica Slovenska“ po Goriškem svoje člane le v devetih dekanijah, v sedmih pa ne.“ „Da je nadalje število Goriških članov pri „Matici Slovenski“ še podnormalno, pri „Družbi sv. Mohora“ pa močno nadnormalno.“

Dekanij ima namreč Goriška nadškofija 16. Od tih so: 1. Goriška (z mešanim laškim prebivalstvom); 2. Št. Peterska; 3. Kanalska; 4. Tolminska; 5. Cirkniška; 6. Bovška; 7. Koboridska; 8. Črniška; 9. Komenska, in 10. Devinska (kjer pa ni v zadnji nobenega matičarja) čisto slovenske. Čisto italijanske ali laške so pa 11. Tržiška (Monfalcone); 12. Gradščanska; 13. Korminska (med 18.900 duš je le 1600 slovenskih, v Rutarjih, v Merniku in Dolenji, ki pa so v največji nevarnosti — ker ne čuvajo dušni pastirji narodnosti — da se bodo kmalo pofurlanili) potem 14. Višk in 15. Fiumicello ste tudi zgolj furlanski. Ločniška dekanija je pa večinoma slovenska, kajti med 16.900 duš je le blizo 3700 Furlanov v Ločniku, Moši in v Št. Lovrencu. Tako da je v vseh enajstih slovenskih dekanijah blizo 150.000 Slovencev; v petih (z malo izjemo 1600 Slovencev v Korminski) laških pa je blizo 70.000, t. j. 53.000 Furlanov in blizo 17 do 18.000 Italijanov v Goriški in Tržiški dekaniji, 13.000 v Fiumiceljski in 3400 na otoku Gradež. Tako govori po priliki lanska statistika o narodnostnih razmerah v Goriški nadškofiji.

Da pa nima „Matica“ članov med znanimi narodnjaki v Devinski in skoraj čisto slovenski Ločniški dekaniji, kjer je vrlo društvo: „Slovenski jez“, se mi malo čudno dozdeva; vsakako manjka tukaj (dobrih) poverjenikov! Pa še neki vzrok vtegne tičati v kótu, da ima Goriška premalo udov pri „Matici“: bojé se menda nekteri „zeloti“, da bi ne zavozila s časom malo po malem „Matica“ na veri nasprotno pot. „Matici“ sicer ni treba, da bi postalo društvo podobno družbi sv. Mohora; vendar bi bilo napačno, ako bi vtegnila „Matica“ kdaj v njenih znanstvenih spisih, bodisi kakorkoli, nasprotovati značaju slovenskega katoliškega naroda! Ko bi kdaj treba bilo, bi se ne smela nikdar sramovati katoliškega značaja, ktereга nosimo ponosno — saj skoraj brez izjeme — vsi „Matični“ udje.

Tooliko na kratko v pojasnenje v oziru prepričlega števila Matičarjev na Goriškem. Naj se odbere eden ali drugi rodoljubni, iskreni poverjenik tudi v Devinski in v Ločniški dekaniji, gotovo se bode v tistih kaj novih udov, zlasti med domoljubno duhovščino in učiteljstvom, za prihodnje leto oglasilo. — Da je pa pri „družbi sv. Mohora“ število udov na Goriškem „močno nad normalno“, tem se ni nič čuditi; kajti poleg lepega števila knjig, ktere oni dobivajo, se vpisujejo naši verni Slovenci tudi zaradi duševnih (duhovnih) koristi, t. j. odpustkov, s katerim je ista družba z versko podlago od papeža slavnega spomina, Pija IX. obdarovana. (V pismu dne 18. maja 1860.) Toliko v obojno pojasnilo, „sine ira et studio“, ne da bi hotel s tem dopisom niti najmanj koga žaliti, ker je znano, nič ni dovršenega pod božjim solncem. Pa prizadevati si moramo vsi po čedalje večji popolnosti!

Matičar.

Paray le monial, 19. avgusta. 35 ur je trajala vožnja iz Lurda do semkaj! V torek zvečer ob 11 uri smo odrinili od onega mesta, polnega milosti in

*) Saj zmerna in poštena kritika mora biti povsod dovoljena, posebno pa, kjer gré za največjo blaginjo našega naroda. Pisatelj.

danes, v četrtek ob 1/2 10. zjutraj došli na drugi kraj, ki že skozi 200 let slovi vsled prikazni Srca Jezusovega, v Paray le monial. Kako nas je zdelala ta vožnja! Nekteri romarji niso obe dve noči zatisnili očesa; vozovi po francoskih železnicah so veliko nerodnejši, kakor pa po avstrijskih, kar se bridko občuti posebno ob ponočni vožnji, ko ne moreš nikamor nasloniti utrujene glave. — Komaj sem dobil danes svoje stanovanje, kar hitim v milostno kapelo, v kateri se je Jezus prikazoval blaženi devici Marjeti Alacoque; dasi je bila že 10. ura predpoludne, ostal sem še teš, ker sem upal, zavživati to sladko tolažbo, da morebiti vendar v tem svetišči služim še danes sv. mašo. In posrečilo se je meni in še nekterim drugim duhovnim gospodom. Telo blažene Marjete, krasno z voskom preoblečene, leži v prelepi omari, tako, da se skozi steklo od vseh strani lahko ogleda; postavljeno je na desni strani pred velikim oltarjem. — Jutri, 20. avgusta v petek opoludne odrine večina romarjev v Genf in potem na dalje proti domu; okoli 50 se jih bo podalo pa v Pariz. Z Bogom!

J. Ž.

Paray le monial, 20. avgusta. Božja pot je sklenjena; zdaj še potrebujemo angelja varha, da nas srečne pripelje zopet v domačijo. Danes — v petek — so se začele v kapelici služiti sv. maše že ob polunoči; drugače bi ne mogli na vrsto priti vsi duhovniki v cerkvi, ki šteje sicer sedem altarjev. Ob 1/2 7. uri je imel skupno sv. mašo naš vodja, g. Zhokke; prej ko je začel romarje obhajati, stopi na leco ter spregovori pristrčne besede v počesčenje presv. srca Jezusovega, katero se je tukaj razodelo. Potem smo imeli s prižganimi svečami slovesen obhod v samostanski vrt, kjer so se nam dajale poljubovati svetince blažene Marjete. Ob 9. uri dopoludne se je služila v veliki farni cerkvi slovesna sveta maša, med katero je g. Endler, špirtuval v Litmericah, krasno razložil začetek in način češčenja srca Jezusovega. Še enkrat hitim v svetišče; po kratki molitvi tečem v svojo gostilno „du Nord“, da se okrepčam za vožnjo, ki bo trajala do Genfa devet ur; ob poludne nas odpelje vlak proti vzhodu. Ločimo se od Paray le monial, pa ne od srca Jezusovega.

Domače novice.

(Uradniške spremembe) na Ljubljanskem Gradu. Dosedanji pristav g. Fr. Bunc postal je kontrolor; in dosedanji pomožni uradnik g. Alfonz Mayer pa pristav.

(Razpisana) je služba paznika na Ljubljanskem Gradu z 260 gld. letne plače, 25% doklade, stanovanjem, obleko, kurjavo, svečavo in kruhom. Prošnje v 3 tednih c. kr. državnemu pravdnistvu v Ljubljani.

(O Ptujski pevski slovesnosti) sporoča nam prijatelj že nekoliko pozno, kajti že je osem dni po njej. Ker se pa od nemčurske strani zagrizeno laže, kako da je slovesnost propala, smatramo si za svojo dolžnost resnico potrditi. Slovesnost je bila v resnici velikanska in divnokrasi. Da je okrajno glavarstvo Ljubljanskemu „Sokolu“ prepovedalo uhod v mesto z razvito zastavo, ni slovesnosti prav nič na škodo, kajti „Sokolska“ zastava je kljubu temu dobila krasen venec iz nežnih rok, na „Sokole“ same se je pa vsipalo vse gosto krasnih šopkov. Izvan „Sokola“ prišla so še druga društva in mnogo občinstva iz Dunaja, Gradea, Maribora, Celja, Brežic, Sevnice, Ormoža, Ljutomera, Središča, Žavea, Konjic, Slov. Bistrice, Rušč, Kamnika, Ljubljane, Karlovca, Varaždina in celó iz Istre in Primorja. Zastopani so bili vsi slovenski kraji, koder se nahajajo prijatelji petja, ki so si na Veliki Šmarni dan v Ptujem roke podali. Lansko leto štel je mlado „pevsko društvo“, ko se je prvič v javnosti pokazalo, 111 izvršujočih članov. Letos jih ima že 316 in to še ni zadosti. Slovensko pevsko društvo mora tako narasti, da se bode zemlja tresla, kjer bode ono zapelo: „Naprej zastava Slave!“ — Koncert, ktereга se je poldrugi tisoč ljudi vdeležilo, je bil nad vse krasen! Tako krasno peti, nisem že zdavnej slišal in ob tolikošnjem redu, kakor je bil tukaj, pa tudi ne kmalo. Nasprotniki naši so sicer nameravali nekake nerodnosti, pa so se menda premislili. Saj bi jim tudi svetovati ne bilo. Po petji pokazali so „Ljubljanski Sokoli“ svojo umetnost. To so vam tiči, da ni kmalo tacihi! Kar gledali smo jih, tako izborno in precizno ob enem pa elegantno

izvrševali so silno težke vaje na drogu. Lahko rečem konečno oziraje se na vse točke te slavnosti, da naroda, ki ima takošne dušne in telesne kreposti, kakor uprav naš, ne bo še konec. Zato pa naprej! Naprej marljivi pevci, naprej vrli „Sokoli“! Kdor počiva, ta zaostaja, kdor zaostaja, propada!

(Umrla je) v Škocijanu soproga ranjkega gospoda Pavla Waravna, iskrenega domoljuba, v 73. letu svoje dobe. Bila je posebno dobrotljiva. Bodi ranjka priporočena vsem znancem in prijateljem v blagi spomin in molitev.

(Razpisana) je služba pristava pri c. kr. okrajni sodnji v Ilirski Bistrici do 9. oktobra.

(Domobrankska postava) jela se bo izvrševati vže letos za bodoče leto 1887, in se bodo takoj začeli pri županstvih spisavati vsi tisti vojaški dosluženci, ki so še domobranu podvrženi. Tisti spiski se bodo morali do konca februarja vže zgotoviti, da pridejo do 15. marca vže politni gosposki v roke.

(Gospodarske postaje) napravile se bodo po Bosni in Hercegovini, po katerih se bodo potem postavili kmetijsko izšolani strokovnjaki za učitelje in voditelje. Kdor se čuti zmožnega, oglasi naj se pisмено pri g. Povšetju, vpokojenem vodji kmetijske šole, sedaj v Zalogu ob južni železnici.

(Kolera) v Trstu pojema. V poslednjih 24 urah zbolelo je samo 6 oseb za njo, umrl pa menda ni nihče. Tem huje pa razsaja kolera po Istriji in po otokih. Od včeraj pa do danes pograbila jih je v Izoli 11, v Sobergi 5, v Hukuljanih in Boštjanjih pa po 3 osebe.

(Slepar kaznovan.) V Ricmanje prišel je nedavno mlad sleparček, baron Catanei po rojstvu, ki je bil svoje dni na Dunaji pri c. k. pošti za praktikanta, pa je nekaj „pobarval“ in všel; ondi se je pri delavcih izdal za epidemničnega zdravnika, kterega je vlada tje kaj poslala in je res nekaj šušmaril okoli ljudi. Bog je pa tudi njega z kolero kaznoval in vleči se je moral. Iz Ricmanj so to vladi v Trst sporočili in tam so jeli debelo gledati, kakšen da bi bil ta zdravnik. Ker bi ga bili pa vendar le radi spoznali, dala ga je vlada prijeti. Zaprli so ga, in kedar se pozdravi, peljal se bode v družbi kakenga „tajnega“ na Dunaj, kjer bo imel še zaradi pošte s sodnijo račun.

Telegrami.

Pariz, 23. avgusta. Knez Aleksander odpovedal se je v soboto zjutraj. Lastnoročno podpisal je izjavo, da sprevidi, da bi bil njegov daljši obstanek v deželi Bolgarije pogin. Začasna vlada podala se je k ruskemu agentu, kterega je prosila, da naj sporoči caru njeno udanost. Armada je prisegla zvestobo.

Praga, 24. avgusta. „Hlas Naroda“ sporoča, da se bo v Tirnovi na Bolgarskem odmah sošlo veliko narodno sobranje, na kterem bodo sklicali princa Petra Karadjordjeviča za bolgarskega kneza.

Gjurgjevo, 24. avgusta. „Polit. Correspondenz“ sporoča. V Istočni-rumeliji stoječa armada izjavila se je za kneza Aleksandra; polkovnik Miskurov proglašen je za načelnika vlade. Posadki v Šumli in Tirnovi z ondašnjim narodom vred izjavili ste se tudi za kneza. Gibanje med narodom vedno večje. O knezu pravijo, da so ga vjetega na njegovovi lastni jahti pripeljali v Remirusi.

Petrograd, 24. avgusta. „Pet. Journal“ pravi, da velesile, kterim bo reševati bolgarsko vprašanje, za sedaj ničesa nujneje ne želé, kakor ohranjenje miru. Bolgarski politiki morajo se zdržati vsakojakih podjetnih korakov, ki bi velesile kakorkoli ovirale.

Bukarešt, 24. avgusta. Kakor vse kaže, pripravljva se v Vidinu in po drugih posadkah vojaško gibanje na korist Aleksandru.

Umrli so:

22. avgusta. Julij Wetsch, knjigovodja, 33 let, Gradiše št. 9, jetika. — Liza Modic, 75 let, Kravja dolina št. 11, Carles.

V bolnišnici:

21. avgusta. Anton Vidic, gostac, 46 let, Pyaemia.

Tuji.

21. in 22. avgusta.

Pri **Mattcu**: V. Göppinger, zasebnik, iz Monakovega. — Janez Gossler, glavni tajnik „Aziende“, z Dunaja. — Josip

Looš, trgovec, z Dunaja. — Dr. Franc Malineg, tovarnar, s soprogo, iz Hlioča. — Arthur Kavalich, dijak, iz Gradca. — J. Töpper, trgovec, iz Wildone. — Jakob Gaudig, c. k. stotnik, iz Trsta. — Rihard Mayer, kapitan, iz Trsta. — Henrik Zugmayer, tovarnar, z družino, z Dunaja. — Karl Linßenmayer, trgovec, z Dunaja. — Gustav Heller, potovalec, iz Prage. — Wallner, zasebnik, iz Gradca. — Vinc. Skodlar, deželni vodja, iz Messendorfa. — Dr. Adolf Mravlag, c. k. bilježnik, iz Rateč. — Dr. Josip Freudl, c. k. sodnijski pristav, iz Vrhnike. — C. Bavidok, uradnik mornarice, iz Carigrada. — G. Bontempeki, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Janez Trani, uradnik, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Edvard Plau, zasebnik, iz Berolina. — J. Paradeiser, c. k. minist. svetnik, z Dunaja. — Marija in Melanie pl. Rušnov, zasebnici, iz Zagreba. — Dr. Avgust Mušič, profesor, iz Zagreba. — B. Pomaš, zasebnik, iz Tridenta. — Josip Venezian, zasebnik, z družino, iz Tridenta. — Anton Saunig, zasebnik, iz Tridenta. — Josip Hanisch, inženir, iz Tridenta. — Marija Klančič, zasebnica, iz Gorice. — Henrik Juhase, c. k. nadporočnik, iz Gorice.

Pri **Tavčarji**: Roman Gerolimich, kapitan, iz Malega Lušinja. — Janez Hudolin, potovalec, iz Prezida.

Pri **Bavarskem dvoru**: Reza Altriebler, zasebnica, iz Celja. — Franc Reich, zasebnik, iz Beljaka. — Franc Škerjanc, župnik, iz Mondellobetto. — Rozalija Mrak, zasebnica, iz Hrastnika.

Pri **Južnem kolodvoru**: Jurij Pinsard, zasebnik, iz Pariza. — Ivana Widmar, zasebnik, z Dunaja. — Josipina Besseck, zasebnik, iz Celovca. — Anton Klinar, tehnikar, iz Jesenice.

Pri **Avstrijskem caru**: Peter Weiss, posestnik, iz Kranzhofena. — Josip Dekleva, potovalec, iz Gorice. — Ferd. Gaspari, c. k. okrajni živnozdravnik, iz Postojne. — Karol Gaspari, zasebnik, iz Rakeka.

Pri **Virantu**: Karol Kögeler, bilježniški koncipient, iz Gradca. — Janez Trani, uradnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	735-44	+17-0	sl. vzh.	oblačno		
23. 2. u. pop.	735-02	+23-6	sl. vzh.	del. jasno		0-00
9. u. zveč.	735-04	+18-8	brez v.	sk. jasno		

Zjutraj oblačno, čez dan nestanovitno vreme, zvečer skoraj jasno. Srednja temperatura 19-8° za 1-5° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. avgusta

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 15 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 95 „
4% avstr. zlata renta, davka prosa	120 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	868 „ — „
Kreditne akcije	280 „ 60 „
London	126 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 01 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 75 „

Oglas.

1000 knjig „Lira in Cvetje“

zbirka vsakovrstnih pesni je naprodaj, ktere je ranjki gosp. Ivan Dolinar založil in na svitlo dal, in kterih, žal, ni utegnil razprodati, in je tiskovina še na dolgu. Da se ranjcemu gosp. Dolinar-ju čast reši, priporoča to knjigo vsim čast. rodoljubom in prijateljem soproga ranjcega in sicer po znižani ceni 40 kr. za vsaki zvezek, prost poštneine.

S spoštovanjem

Katarina vdova Dolinar.

Trst.

(11)

Via Ferriera št. 323.

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osobni vlaki				
Postaje	št. 918	št. 1714	št. 1716	št. 1712
	po noči	zjutraj	dopolodne	zvečer
Ljubljana j. k.		6-40	11-40	6-25
Ljubljana R. k.		6-44	11-45	6-29
Vižmarje		6-53	11-55	6-38
Medvode		7-4	12-7	6-49
Loka		7-17	12-21	7-2
Kranj		7-31	12-38	7-16
Podnart		7-48	12-56	7-33
Radovljica		8-5	1-14	7-50
Lesce		8-12	1-24	7-58
Javornik		8-29	1-46	8-15
Jesenice		8-39	1-57	8-23
Dovje		8-56	2-18	8-40
Kranjska gora		9-21	2-48	9-04
Rateče-Bela Peč		9-37	3-3	9-18
Trbiž		9-55	3-20	9-33
		št. 904	št. 916	št. 902
Trbiž	3-58	11-07	3-41	9-48
Thörl-Maglern	4-11		3-55	
Podkloster	4-25	11-27	4-11	
Fürnitz	4-40		4-27	
Toplice Beljak (ostaj.)	4-48		4-35	
Beljak drž. ž. (ostaj.)	4-54		4-46	
Beljak j. k.	4-58	11-50	4-50	10-26
	zjutraj	dopolodne	popoldne	zvečer

Zahvala.

Častitamu gospodu Mateju Kljunu, dosedanjemu našemu duh. pastirju izreka trg Zelezničke priručno zahvalo za ves njegov blagi trud, za prijaznost in skrbljivost, ktero nam je skazoval ves čas svojega tukajšnjega bivanja. Bog plati tisočero krat Vaše delovanje, nam pa ohranite svoj blagi spomin.

Železnike 23. avgusta 1886.

Kupujte srečke pogrebne družba

„Marijine bratovščine“.

Društvo Marijine bratovščine v Ljubljani napravi

dobrodelno loterijo,

katero namen je

ustanova zavetišča „Marijinega doma“,

kjer bodo imeli ostareli in onemogli ter zapuščeni ljudje zavetišče in vso oskrbnost brezplačno.

Ta loterija je z odlokom vis. c. k. finančnega ministerstva dné 21. septembra 1885, št. 28.606 dovoljena.

Osnovana je na podlagi 50.000 srečk po 50 krajcarjev, ki bodo zadele 2000 dragocenih in vsakemu koristnih dobitkov v skupni vrednosti 5000 goldinarjev. Vsaka pet in dvajseta srečka gotovo zadene.

Srečkanje bo v Ljubljani 1. decembra 1886 v pričo vladnega zastopnika.

Srečke imajo na prodaj: Na Poljanski cesti: trgovka Marija Ojstriš, na cesarja Jožefa trgu: Urbasova trafika; v Špitalskih ulicah: Majerjeva trafika; na Mestnem trgu: trafika Svatek, trgovec Turk in zlatar Šparovic; na Starem trgu: trgovec Blaznik in Ribič; na sv. Petra cesti: pri društvenem načelniku Regaliju, v brivnici Bukovnikovi in knjigovoz Fr. Dežman; v Kolodvorskih ulicah: puškar Dimic; na Marijinem trgu: trgovec Bučar; v Slonovih ulicah: trafika Prosenčeva; v Selenburgovih ulicah: trafika v Čitalnici; na Dunajski cesti: trafiki Bolé in Blaž ter trgovec s pohištvom Dogan; vrh tega mnogi poverjeniki družbe sv. Mohorja. (12)

Za ude bratovščine večnega počestevanja svetega Rešnjega Telesa in za tiste, kateri prvo sv. obhajilo opravljajo itd. je posebno priporočljiva molitvena knjiga

KRUH NEBEŠKI

ali

Navod pobožno moliti in častiti

presveto Rešnje Telo

s trojno mašo in drugimi navađnimi molitvami.

Na svitlo dal

(10)

JANEZ ZUPANČIČ,

župnik.

Tretji zopet pomnoženi in zleplani natis.

„Kruh nebeški“ je znana knjiga, zlasti častilec sv. Rešnjega Telesa. Cena te od vis. č. g. župnika Zupaniča spisane knjige, kaže pač dovolj že to, ker je sedaj že zagledala tretji natis. Namen jej je pred vsem počestevanje sv. Rešnjega Telesa; vendar pa je vrejena tako, da je popolna molitvena knjiga za vsacega kristijana. Izdala je ta tretji natis „Vincencijeva družba“ v Ljubljani. Priporočamo jo toraj prav toplo zaradi lepe vsebine in pa še posebej zaradi dobrega namena, kajti čisti dobiček je namenjen v podporo dobrodelnemu „Vincencijevemu društvu“. — Novi natis obsega tudi *Sest-nedeljsko pobožnost sv. Alojzija*.

Cena je knjigi vezani v pol usnju 70 kr., vse v usnju 90 kr., vse v usnju z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani, stolni trg šte. 6.

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osobni vlaki				
Postaje	št. 901	št. 903	št. 957	št. 917
	zjutraj	popoldne	popoldne	zvečer
Beljak j. k.		6-42	5-8	10-50
Beljak drž. ž. (ostaj.)			5-14	11-—
Toplice Beljak (ostaj.)			5-20	11-07
Fürnitz			5-30	11-17
Podkloster		5-7	5-50	11-41
Thörl-Maglern			6-3	11-58
Trbiž		7-19	5-26	12-14
	št. 1711	št. 1713		št. 1717
Trbiž	7-28	6-20		12-32
Rateče-Weissenfels	7-44	6-36		12-55
Kranjska gora	7-57	6-49		1-13
Dovje	8-22	7-14		1-46
Jesenice	8-41	7-34		2-17
Javornik	8-47	7-40		2-24
Lesce	9-6	8-04		2-51
Radovljica	9-12	8-11		2-58
Podnart	9-29	8-25		3-23
Kranj	9-45	8-55		3-45
Loka	9-59	9-13		4-5
Medvode	10-12	9-28		4-21
Vižmarje	10-23	9-41		4-34
Ljubljana R. k.	10-31	9-50		4-44
Ljubljana j. k.	10-35	9-55		4-50
	dopolodne	zvečer		zjutraj

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni crednik Josip Jerič.